

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat . . . 15 h
za dvakrat . . . 11 "
za trikrat . . . 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvenišli nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Volivna reforma.

(Govoril posl. Šuklje v poslanski zbornici 4. decembra.)

Tajne spletke.

Zaščitno je v sedanjih razpravi, gospoda moja, da se zrcali le jako enostransko mnenje zbornice o velikem vprašanju volivne reforme. Ako sodimo po govorih, je vsa zbornica zadovoljna z volivno reformo, ki jo je napevedala vlada. To se mi zdi jako čudno, ker še pred dvema mesecema je 114 poslancev glasovalo proti nujnosti volivne reforme. Kam pa so izginili ti gospodje? (Prav res!) Ali so se čez noč premislili? Mislim, da ne. Jaz ne verujem, kako bi rekel, na zakramentalni značaj takih parlamentarnih krstov v sili.

Meni se vidi, da velike stranke te zbornice raje spletarijo proti volivni reformi v varnih zakotjih. Doslej so skoraj še vsi govorniki v zbornici soglašali v tem vprašanju.

Gospeska zbornica.

Toda v soboto smo v gosposki zbornici videli povsem drugo podobo. Na levi in desni so razletele mine, slišali smo grante jako zanimiva je bila ta seja gosposke zbornice. Govori so bili lepo uglajeni; vzbujali pa so pozornost, ker tako estrih naglasov sicer še nismo čuli v gosposki zbornici. (Pritrjevanje)

Mnogo govorniške spretnosti, mnogo duha in vednosti je bilo v teh uglajenih govorih, in vendar je razprava v gosposki zbornici na me napravila vtis, da je ta zbornica potrebna izredne reforme. (Pritrjevanje.) Ker gosposka zbornica nima stika z ljudsko dušo, ker ne razume več ljudskega duha in ne more čuti vzleta časa, je to po moji sodbi nevarnost za državni organizem.

Gospeska zbornica ima notranjo opravičenost do obstanka. Izčiščenost in treznost gosposke zbornice bi morala biti protitežje popularnim strastem, ki se vedno pojavljajo v poslanski zbornici. Gosposka zbornica bi morala biti zavora v državnem življenju. Toda, gospoda moja, ako hoče ta zavora ustaviti vsa kolesa države in one-

mogočiti napredek, potem ni koristna, marveč škodljiva. Zato je pač čas, da se odpro okna in da pride tudi v gosposko zbornico svež zrak. Ker se gosposka zbornica odteguje duhu in toku časa, ker ne pozna ljudske duše, le zato je mogoča trditev, da je splošna in enaka volivna pravica le zahteva soc. demokracije.

Gospodje, to ni res! (Pritrjevanje.) Vsi avstrijski narodi zahtevajo splošno in enako volivno pravico. Govori v poslanski zbornici nam to dokazujejo — Vzemimo n. pr. mojo malo domovino, deželo Kranjsko. Tukaj med delavstvom ne prevladuje soc. demokracija, ker velik del tovarniškega delavstva je v taboru slovenske ljudske stranke. Soc. demokracije torej pri nas ne odločujejo. — In vendar, ako stopite v zadnjo kmečko koč, čujete glas: Dajte nam splošno, enako in direktno volivno pravico! (Tako je!)

Kder torej danes pobija to zahtevo, ta ne pobija le zahteve soc. demokratov, marveč tudi zahtevo avstrijskih narodov, ta pobija glavno točko, na katero je prisegel slovenski narod. (Pritrjevanje.)

V gosposki zbornici se boje, da bi poslanska zbornica, izvoljena na podlagi splošne in enake volivne pravice ne devolila troškov za vojake. To je, oprostite mi, naravnost smešno.

Kaj pa je ta paglavec, ta parlament, storil v zadnjih osmih letih? Povejte mi, kdaj smo devolili vojaške troške. Se najnujnejših državnih in ljudskih potrebščin nismo devolili.

Mrtvaški duh.

Prepričan sem, da bode novi ljudski parlament na podlagi razširjene volivne reforme imel več smisla za državne potrebščine in tudi za vojno moč države, nego ga ima sedanj v male stranke razcepljeni, propali, starikavi in leni parlament.

Zglašal sem se, obveval me je mrtvaški zrak in duh, ko je ostal v gosposki zbornici mož, večletni voditelj v poslanski zbornici, ter privlekel iz svoje domače lekarne staro, zaprašeno zdravilo kot najboljšo sredstvo za volivne bolečine prebivalstva. (Prav dobro!)

Ta mež je bil pl. Plener, ki je sklice-

vaje se na delavske zbornice rekel: „Teško pojde, morda pa le pojde z delavskimi zbornicami.“

Gospodje! Bil sem referent za delavske zbornice koncem osemlestit let, ko so Plener, Exner in Wrabetz stavili dotični predlog. Imel sem tedaj prijetno nalogo, spremljati ta predlog v pododseku in odseku. Imel sem še precej zaupanja v veliko zakonoteknično usposobljenost na levi strani zbornice, odkrito pa povem, da tako slabega načrta, ki se nam ga predložili, še ni videla ta zbornica.

In kako so napravili gospodje? Vzeli so zakon o trgovskih zbornicah, povsed ustavili besedo „delavska zbornica“, nekaj malega premenili in načrt zakona je bil gotov. (Veselost.) Prezrli pa se, da so že trgovske in obrtniške zbornice oškodovali in jim obtežili delavnost, ker so jim dali politične pravice in oslabili strokovni značaj. V mnogih deželah z mešanim prebivalstvom ne volije v trgovske zbornice ljudi z ozirom na njih strokovno zmožnost, ampak z ozirom na narodne in politične razloge. (Tako je!) Delavske zbornice bi morda nekaj koristile v socialnih vprašanjih, za delavsko statistiko itd., toda volivna pravica bi jim uničila vsako usposobljenost. Pri enketi so se delavci sami s toliko odločnostjo izrekli proti delavskim zbornicam, da smo načrt v odseku pokopali brez petja in zvonjenja.

In sedaj, ko je že toliko vede steklo po Donavi, ko je prebivalstvo radikalnejše, sedaj pride Plener v gosposki zbornici s starim receptom. Zdi se mi, kakor če bi danes, ko imamo električno železnico in avtomobile, dunajski magistrat hotel vpeljati stare „cuze“. (Veselost.) Gospod ministrski predsednik, mislim, nima trahu pred nasprotniki v gosposki zbornici, četudi se ostro in edločno govorili.

Kje je nevarnost?

Nevarnost pa preti, ako vlada v svojem načrtu desledno ne izpelje splošne in enake volivne pravice, ako načrt ne soglaša z načelom.

Gospod min. predsednik izjavlja, da bodo mandati razdeljeni na kraljevine in dežele. Temu bi ne ugovarjal, četudi Slo-

venci ne stojimo na stališču državnega prava. Avstrije ne tvorijo departementi, marveč kraljevine in dežele, zgodovinske individualnosti. Cudim se le, da je levica tako zadovoljna s te razdelitvijo mandatov, dasi vedno zagovarja državni centralizem. Sedaj pa nenadoma zastopajo gospodje v govorih in časnikih prave misli, da se v Avstriji ne sme vladati po šabloni, ker je Avstrija država „sui generis“ — posebne vrste. (Pritrjevanje.)

To stališče je pravo. Tudi je naravno, da ne smemo izključiti analfabetov. Vesel sem, da nihče ni zahteval tega. Ali so analfabeti krivi, da ne znajo brati in pisati? Kdo je kriv? Nihče drugi, ko direktno ali indirektno država sama, ker ni dovolj skrbela za šole raznim ljudskim slojem.

Tudi si prisojam sam nekaj sodb. Izšel sem iz učiteljskega stanu in sem bil do največjega časa z njim v zvezi. Verujte mi, da elementarne znanje ljudske šole ni v taki zvezi s politično treznostjo, kakor se morda misli. Poznam pri nas moše, ki izvrstno izvršujejo svoje državne dolžnosti, ki imajo v lepem redu svoje gospodarstvo, katerim mirno prisojam več politične zrelosti in razsodaosti, nego marsikateremu doktorju modroslovja, morda tudi marsikateremu profesorju, ki ima na shodih veliko besedo ali pa tudi tukaj v zbornici. Torej je povsem prav, da tudi analfabeti dobe volivno pravico. (Dalje prih.)

Parlamentarni položaj.

V včerajšnji seji so nameravali vsenemci po interpelaciji imunizirati neki članek lista „Alldeutsches Tagblatt“, ki je bil zaplenjen, ker je napadal razmere v nekem samostanu. Ker predsednik ni dovolil prečitati interpretacije, so zahtevali vsenemci tajne seje, a predsednik jih je pregovoril, da so opustili svojo zahtevo. Izdelano je že poročilo proračunske komisije v gosposki zbornici, ki nasvetuje, da odobri gosposka zbornica začasni proračun. V današnji seji gosposke zbornice namerava ustavoverno veleposesstvo pri razpravi o proračunu zopet obrazložiti svoje stališče v zadevi volivne reforme.

Ogrska kriza.

Nemški poslaniški krogi so zelo nezadovoljni z načeti, ki so jih izjavili zadnji

LISTEK.

150. rojstni dan Antona Linhart.

(Konec.)

V tedanjem deželni gledališču sta se šopirili le italijansčina in nemščina, in potujoče tuje družbe so prirejale tu svoje tuje komedije in speveigre. O Veliki noči so prihajale v Ljubljano italijanske operne družbe ter so prepevale laške opere. Začetek je napravil Zois s tem, da je prevajal ali prevesti dajal posamezne arije na slovenski jezik. Te prevode je izročal laškimi pevcem ter jih pridobil, da se jih zapeli sredi laške predstave. Uspeh je bil izreden, kajti prisotni Slovenci in Slovenke so navdušeno ploskali. Pa tudi Italijani so našli, da je naš jezik „cantabilissimo“, jako primeren za petje. Zois bi bil pač rad spravil na oder slovenske opero ali slovensko dramo, toda imel ni nobene! Učitelj in organist Jakob Zupan v Kaniuku je pač leta 1780. zložil nekako opero „Belin“, ki jej je spisal be-

sedilo p. Jan. Damascen, a pela se ni nikdar, ker pač ni bila zrela za oder. Organist Repuš in ljubljanski župnik Redeski sta zbrala in leta 1775. izdala zbirko nedelžnih narodnih popevk, ki za oder tudi niso bile porabne. Tako se je moral Zois zadovoljiti s posameznimi prevodi laških arij ali s petjem malih narodnih popevk od leta 1770. do 1780. Končno pa je iztaknil Richterjevo kmetiško veseloigro „Feldmühle“ ter je je izročil Linhartu, da jo prevede in predela za slov. razmere. Linhart je opravil poverjeno delo izberne; preli in preosnoval je tuje delce popolnoma ter ustvaril igrice, ki imajo le tedanji kranjsko-slovenski milieu, nego tudi prav dobre slovenske kmetiške značaje. Zofrakcija na ljubljanske škricke, ki zalezujejo slovenska poštena kmetiška dekleta, je izvrstna; tudi karakterizacija ljubljanskih „frajlic“ in glupih ničemernežev je prav dobro pogojena. Da je „Županova Micika“ — tako je krstil Linhart svojo prireditvev — čisto prikladna slovenskemu duhu, dokazuje pač najboljšo dejstvo, da se igra „Županova Micika“ z uspehom še dan-

dan, dasi je od njenega rojstva preteklo že 116 let.

Dae 28. decembra 1789 se je predstavljala menda prvič A. Linhartova „Županova Micika“ na deželaem odru in igrali so jo gospodje, gospodične in gospe iz najodličnejših ljubljanskih krogov (n. pr. tovarnar v Selu pri Ljubljani, Desselbrunner zdravnik dr. Makovec, Gabrijela pl. Garzarolli, gospa Linhartova i. dr.) Igra je imela velikanski uspeh ter se je odtlej igrala že nešteto krat. L. 1790. je zagledal beli dan Linhartov „Ta veseli dan ali Matiček se ženit“, ki je slovenska prireditvev po Beaumarchaisa veseloigri „Figaro-va ženitev“, ki je povzročila v Parizu celo revolucijo proti aristokraciji. Tudi ta Linhartova veseloigra se je igrala opetovano (zadnjič v dobi gosp. R. Inemanna) na slovenskem odru z najlepšim uspehom . . . Te dve igri sta ostali dolgo časa docela osamljeni, kajti šele l. 1840. je izdal Prešernov prijatelj, genijalni lahkeživec Andrej Smole svojega „Varha“. Dae 8. julija 1848. je bila po dolgih desetletjih prva slo-

venska gledališka predstava „Županova Micika“, kakor jo je nekoliko popravil Miha Kastelic. Jan e z B l e i w e i s je pisal po predstavi v svojih „Novicah“ „Hvala Bogu, da smo po težavah prišli na tisto stopnjo, na kateri so naši starši že pred 58 leti stali, ko so smeli, kakor zdaj mi, „Županove Micike“ igrati“. . . Kakor l. 1789. so tudi l. 1848. igrali Linhartovo igro diletantje iz najboljših ljubljanskih slojev (n. pr. gospa Schöppelova, soproga kasnejšega dvornega svetnika, Ivan Mahkot, kasnejši okrajni glavar, dr. Zga Bučar, zdravnik i. dr.). Predstava „Županove Micike“ je navdušila vse rojake in med ljubljanskimi Slovenci je vladalo nepopisno veselje. Leta 1849. pa so igrali diletantje najboljših krogov še Linhartov „Veseli dan“ v razprodanem gledališču. Odslej sta ostali obe Linhartovi igri na repertoirju ljubljanskega gledališča in tudi diletanterevskih odrov povsem Slovenskem. To dokazuje, da sta bili igri izbrani pravilno ter da je Linhart dobro poznal slovenski okus!

Linhart je prevajal tudi uradne razpise,

čas razni posredovalci med krone in ogrsko kealicije. Osobite nasprotujejo enakovrednosti obeh državnih polovic glede zunanjih zadev in premestitve skupnega finančnega ministrstva v Budimpešto. Naglašajo, da je zdaj nad eno tretjino diplomatov ogrskih državljanov, manj sicer med konceptnimi uradniki v zunanjem ministrtvu kakor pa na višjih in najvišjih mestih, med njimi tudi oba sekčna načelnika Mery in Müller. Osobite nasprotujejo premestitvi skupnega finančnega ministrstva v Budimpešto zato, ker ima skupno finančno ministrtvo v svoji oskrbi tudi stari dvorai kameralni arhiv. Poleg Lukasa je prišel posredovati s koalicijo tudi grof Tasilo Festeti h.

Franjo Košut dr. Trumbiću.

Ob priliki izvolitve za župana je poslal Košut dr. Trumbiću sledečo brzojavko: „Trumbić, načelnik — Spljet. — Najsrčneje čestitam vaši enoglasni izvolitvi. Pozdrav vašim bratom v Dalmaciji — Kossuth“. Spljetski župan je odgovoril 10. t. m. s sledečo brzojavko: „Franjo Kossuth, predsednik koalicije — Pešta. Srčna hvala za Vašo uljudno častitko. Oprostite zakasnenje vsled moje dolge odsotnosti. Udani Trumbić. Ker ne zna Košut hrvaško in je odgojen v Italiji, je poslal brzojavko v italijanskem jeziku in tako mu je tudi dr. Trumbić odgovoril.

Cesar odločno za splošno volivno pravico.

Nedavno je zaslísal cesar poljskega poslanca Vladimira Gniwosza in ga vprašal, kako sodi o splošni volivni pravici. Cesar je bil nekoliko iznenaden, ko je Gniwosz izjavil, da je pristaš splešne volivne pravice, ker mu je dobro znano, da poljski klub ni prijazen velivni izpremembi, in je vprašal: „Vi ste zanjo? Ali pa tudi iz prepričanja?“. Poslanec Gniwosz je nato rekel: „Ne toliko iz prepričanja, a razmere so take, da mora priti do splošne volivne pravice.“ Cesar je rekel nato: „Popolnoma pravilno, tudi moje mnenje je, da se mora izvesti ta reforma.“

Državno vseučilišče v Solnogradu

je sklenil včeraj zahtevati solnograški obč. svet. Vložili so na državni zbor prošnjo, da priporoča predlog poslanca dr. Sylvestra za ustanovitev državnega vseučilišča v Solnogradu.

Rusinski dijaki na lvovski univerzi.

V petek in soboto se se rusinski dijaki na lvovski univerzi branili izreči imatrikulacijsko prisego, ker ni bila izpolnjena njihova zahteva, da se prebere formula v rusinskem jeziku. Med tem ko so se rusinski dijaki v petek zadovoljili z rusinskim protestom, je v soboto 250 rusinskih dijakov klicalo rektorju „Abzug!“ ter peo rusinske in protipoljske pesmi. Dolgo časa je trajalo, predno je zopet nastal mir.

Obsojeni carigrajski zarotniki.

Turške sodišče je včeraj končalo razpravo proti obtožencem zaradi dinamičnega napada na sultana. Belgijec Jauris in trije Armenci, med njimi tudi nekdanji vratar avstrijske bolnišnice, so obsojeni na smrt, kakor tudi odsetne obtoženec Jaurisova žena, gospa Rips in gospica Lein. Trinajst Armencev, ki so pa večinoma pobegnili, je bilo obsojenih v dosmrtno ječo, trije navzoči Armenci pa v 15letno ječo.

Zakaj Nemci žele miru.

Kakor znano, je knez Bülow v drž. zboru imel političen govor, v katerem je povdarjal miroljubne namene Nemčije napram Angliji. O teh miroljubnih namelih ne

dvomimo. Angleško brodovje je namreč petkrat mečejše ko nemško; v tem torej imamo najboljšo poročilo za to, da so nameni berolinske politike napram Angliji res miroljubni.

Mednarodni spor s Turčijo končan.

Iz Carigrada poročajo, da se odplule avstrijske ladje mednarodnega brodovja nazaj v Pulj, ker je končan mednarodni spor s Turčijo.

Črnogorska ministrska kriza.

Črnogorski knez Nikolaj namerava poveriti sestavo novega črnogorskega ministrstva desedanjemu finančnemu ministru L. Minskoviću. Danes predlože črnogorskemu državnemu zboru načrt nove ustave. Državni zbor bo vzel na znanje, da je imenovane nove črnogorsko ministrtvo, nakar bo odgodoeno zasedanje toliko časa, da izdela nova vlada svoj program.

Italijansko ministrtvo demisijoniralo.

Rim, 18. dec. Ves Fortisev kabinet je podal ostavko, ker je večina zbornice glasovala proti vladni predlogi glede uvoza španskih vin.

Ali res nameravajo Rumunci vstajo proti Mažarom?

Listi poročajo, da se boje ponovitve dogodkov iz leta 1848, ko so tudi nastopili Rumuni proti Mažarom. V Lipi so oborožili pešne uradnike in finančne stražnike, ker se boje Rumunov. Lipiškega občinskega notarja Hellerja so napadli Rumuni in mu grozili s smrtjo. Iz strahu je zapustil mesto. Občinski sednik je izjavil, da pestanejo Rumunci gospodarji Ogrske. Mažari pa lahko odrinejo zopet nazaj v Azijo.

Ogrski poslanec Hollaky opisuje položaj v rumunskih pokrajinah kot opasen. — Med rumunskim prebivalstvom je le malo naseljenih Mažarov, ki so posestniki, uradniki, trgovci in uradniki rudarskih družb. Vasi in mesta so rumunska. — Rumuni poznajo le avstrijskega cesarja in ne ogrskega kralja. Rumunsko narodno stranko na vso meo organizirajo duhovniki in učitelji. Nasproti tem vestem pa izjavljajo Rumuni, da ne nameravajo nikake vstaje proti Mažarom, 8 rumunskih poslancev je pa izjavilo, da se hočejo z erožjem miru boriti za pravice svojega naroda.

Turško-perzijski obmejni spor.

Poročila o sporu med Perzi in Turki se baje zelo pretirana. Spor je povzročilo, ker meja med Perzijo in Turčijo ni v sulemanijskem sandžaku natančno določena, dasi so jo določevale razne komisije od leta 1849. do 1851., nadalje leta 1857. in leta 1865. Niti Turčija in tudi Perzija nimata veliko oblasti v obmejnih krajih, kjer gospodarijo nemadska ljudstva, ki nimajo nobenega stalnega bivališča. Razmere so pa postale zadnji čas napete, ker se na Perzijskem ubili nekega glavarja Kurdov in so bili vedni prepiri med Turki in Perzi zaradi ustanovitve novih carinskih uradov in vojaških postaj. Turki so odposlali dezdaj na perzijsko mejo štiri pehotne bataljone in Hamidičev kavalerijski polk. Vojske ne bo, ker rešijo spor najbrže na miren način.

Vstaja v nemški Afriki še ni končana.

Po smrti Henrika Witboya so pravili, da je upor v nemški južni Afriki končan. Sedaj pa poroča spet nemška vlada, da traja upor dalje, da je treba zopet pomnožiti čete in da je potrebno novo pesojile v znesku 30 milijonov mark.

Pri tem pa ni na bojišču več kakor 10 tisoč pol nagih divjakov, ki nimajo pušk naše vrste in so oboroženi deloma z loki in pšicami in tuintam s puškami na kreslini kamen — in ti tako oboroženi divjaki se vspešno bere proti veliki nemški armadi. Ko so se borili Angleži z 80.000 Burev, ki so imeli moderno konjenico, in niso prišli do nobenih vspehov, se jim niso mogli v Berolinu dosti nasmejati. Zdaj bo menda dotične gospode preziranje in roganje vendar minilo.

Nemiri in upori v Rusiji.

Posopje etnografične družbe v Peterburgu je obklesilo vojaštvo in aretiralo v poslopju se nahajajoče člane delavske konference. Dve stotniji sta udri v dverano.

Na carjevo napitnico je odgovoril novonovim moskovski generalni guverner Dubasov: „Veličanstvo, jaz grem tja, a vem, da najdem ondi gotovo smrt.“

Uporni polk v Rostoku se je udal. Vojski so dosegli boljše hrane in oblubo, da se njihova pisma ne bodo gledala. Večina poštnih in brzojavnih uradov v mestu dela.

V južni Livadiji je požganih 30 veleposestev. Uporniki oblegajo tudi cerkve, zahtevajo orožja in preganjajo duhovnike.

Dva avstrijska podanika sta bila poneči v Peterburgu napadena od 10 lopovov. Ko

je gospa Ana Wrada klicala na pomoč, je bila vržena iz stanovanja na cesto, kjer se je ubila. Lopovi so pobegnili.

Uporniki groze Libavi. Ljubuški in stetiški parniki v Rgu bodo prepeljali bežoče Nemce iz Rusije. Nemška vlada je že odredila primerne edleke.

Vlak iz Varšave, ki je vozil 120 milijonov rubljev v zlatu za pokritje državnega dolga, je 1 km. pred Peterburgom skočil s tira, a se ni poškodoval. Govori se, da so to storili z namenom, da bi zlato pokradli.

Iz Helsinfersa poročajo: Pooblašena komisija je sklenila, naj dež. zbor vsako leto zboraže in naj imajo tudi žene volivno pravico.

„Lokalanzeiger“ poroča iz Rige: Vse tovarne so se pridružile štrajku Elektrarno stražijo vojski. V soboto po noči je 300 letiških delavcev izkušalo vdreti v vodovod. Prej sta dve osebi v častniški uniformi želeli vstop. Toda straža je izjavila, da ima strog ukaz, da sme pustiti v vodovod samo častnike svojega polka. Pol ure pozneje so delavci izkušali vlomiti vrata. Vojaštvo je streljalo ter ubilo 12 ljudi, drugi so zbežali. Požigalci hodijo v skupinah po ulicah Vdri se v lesene hiše moskovskega in mitavskega mestnega dela, ki sta kmalu nato začela goreti.

Levški revolucijski odbor drži zasedene vse dovozne ceste. Konje prihajajočih voznikov pobijajo, meso polivajo s petrolejem, živila kvarijo. Nastala je velika draginja živil. Pričakuje se vojnih ladij iz Libave. Ulice so prazne trgovine zaprte.

Iz Moskve poročajo: Čeravno je brzojavna in poštna zveza skoraj popolnoma vpostavljena, je bilo vendar po noči novozvoljeno skupne predsedstvo zveze ter kongresa delegatov brzojavnih in poštnih uradnikov aretovano, ravnotako tudi neki dr. Stolkim, v čegar stanovanju so se večkrat uradniki zbirali.

Vlakovedia peterburškega vlaka je pripovedoval v Eydtkuhnemu, da je prestopilo vojaštvo v Rigi k upornikom. Meste gori, ker jo obstreljavajo. Mnogo beguncev dohaja v Eydtkuhnen, osobito žena in otrok iz boljših stanov. V Mitavi sta bila ubita pri pouličnih bojih dva častnika in šest vojakov. Vstaške čete so pregnali. Na južnem Livskem so napadli uporniki s premočje 120 dragoncev. V boju je padlo 40 dragoncev, ostali se ušli. Uporniki so oplenili in zažgali poslopja 40 plemiških posestev na južnem Livskem. Na grozen način se ubili tudi dva policijska uradnika.

Livsko plemstvo je vpslalo spemnico ministru za notranje stvari, v kateri prosi vlado, naj dela nato, da lahko napreduje livsko prebivalstvo ne glede na narodnost. Državi zvesto prebivalstvo zatira tuje uradništvo, ki porusuje in nadzoruje Livce. Livsko delavstvo je naprsilo brzojavno carja, Witteja in Durnova za odpravo vojnega stanja. Za livskega generalnega gubernatorja je imenovan generalni poročnik Beekmann za toliko časa, dokler bo trajalo veino stanje.

„Nov. Vremja“ poroča, da cenije številu upornih livskih Lehov na 60.000. Na Livsko nameravajo odposlati izvzemši gard, vse čete peterburškega vojaškega okrežja. V kosovski guberniji je položaj tak, da je prosil gubernator ministra za notranje stvari, naj ga odpokliče, ker sta v sedanjih časih gubernator in civilna uprava popolnoma nepotrebna in je edine na mestu vojaška uprava. Minister je pa naročil gubernatorju, da mora vztrajati na svojem mestu. Iz Bremerhavena sta odplula parnika „Wennas“ in „Batawia“ pred Rigo, da odpeljeta nemške podanike.

Grenadirski polk Restev v Meskvi je priredil shod, na katerem so bili navzoči zastopniki raznih strank. Zborevanje je vodil odbor 20 vojakov. Red ni bil moten, častnikom je bil prepovedan vstop. Polkovni poveljnik je vložil prošnjo za edstop. Rostovci so zabranili izvrševanje službe enemu bataljonu astrahanskega polka, s katerim stanujejo skupno v eni vojašnici. Divizijski poveljnik je obljubil, da predloži zahteve Rostovcev višjim vojaškim oblastim.

Rostovski polk je izdal tudi oklice na vse polke. Peziviljajo vojake, naj podpirajo gibanje, edstavijo vse moskovske poveljnike, zahtevajo svobodo armade in zahtevajo odgovor do 19. t. m. K upornikom so prestopili v Moskvi vsi grenadirji in deset polkov. „Berl. Tagblatt“ poroča, da vsled stavke ni bila odobrena prošnja ministra Durnova za odstop, ker ni hotel dvor pokazati nikake slabosti. Sploh je utrjeno Durnovo stališče pri dvoru.

Na peterburško delavstvo je jako vplivalo, ker so zaprli vse člane delavskega sveta. V nedeljo so priredili peterburški delavci mnogo shodov, na katerih so izvolili nov delavski izvrševalai odbor in razpravljali, če ne kaže zopet vpriporiti splošne stavke. Splošno se dvomi, da bi bilo mogoče izvesti splošne stavke v sedanjih razmerah. Tudi v Moskvi je bilo

delavsko posvetovanje v prizoritvi splošne stavke.

V soboto zvečer je prišla policija prseji delavskega sveta 268 oseb, a so jih zopet izpustili, izvzemši 32 oseb, ki niso hoteli povedati svojega imena.

Žena ruskega generalnega konzula v Genevi se je zastrupila s strihninom, ker je bila v zvezi z odkritjem genevske bombe delavnice.

Včeraj je bil otvorjen v Königsbergu brzojavni promet z vsemi ruskimi črtami. Moskovska tiskovna zveza je sklenila samostojno izvesti tiskovno svobodo. A ker je sklenila „Peterburška tiskovna zveza“ da moraje priobčiti vsi zvezni listi neki oklic radikalnih strank, je več časopisov izstopilo iz „Zveze“, med njimi tudi „Nova Vreme“.

Vojne sodišče je oprostil izmed 49 zaradi kronstadskih nemirov obtoženih artiljeristov 18 mož, ostale pa obsojilo v 2 do 4 mesečni zapor in premeščenje k disciplinarnemu bataljonu. Milanski „Corriere“ poroča, da zasleduje ruska policija slavnega ruskega pevca Scalpina zaradi veleizdaje. Na nekem moskovskem koncertu je namreč zapel veleizdajsko pesem ki pričena: Knuto na carjev hrbet.

Železniški promet med Rigo in Peterburgom je zopet otvorjen. Švedska je poslala pred Peterburg in Rigo bojne ladje, da štiti svoje podanike.

Ruska vlada je izdala zopet manifest, v katerem izjavlja, da bo v manifestu dne 30. oktobra objavljen reforme izvedla, v boju proti revoluciji se bo pa opirala na provizerične postavne in če te ne bodo zadostale, bo posegla po izvenrednih sredstvih.

Potres.

O potresu v Zagrebu, o katerem smo včeraj poročali, se nam še poroča: Prvi sunek je bil v nedelje, 17. t. m., zvečer ob 11. uri 18 minut. Trajal je deset sekund. Bil je tako močan, da je prebivalstvo vzbudil iz spanja in močno prestrašil. V Streljani, kjer je bila zabava, povzročil je tolik strah, da so morali zabavo prekiniti. Večina navzočih je bežala domov. V veliki dvorani so se pokazale razpokline. Na veliki večini zgradb se ne opažajo nikaki znaki potresa, na nekaterih je odpadel omet, na nekaterih so pa zidovi nekoliko popekali. Na hiši št. 25 na Ribnjaku in na hiši št. 91 v Vlaški ulici sta se zrušila dimnika. O židovskega templja so odpadli ornamenti, istotako pri nekaterih drugih hišah. S stalne cerkve je padel omet in opeka. Tudi na cerkveno dvorišče sta padla dva dimnika.

V privatnih stanovanjih je potres naredil velike škodo, ker je mnogo stvari popadalo na tla in se razbilo. V kavarni „Zagreb“ je padel na tla lesteneo in se ubil. Ure, ki so stale, se pričele iti, ure, ki so bile v teku, so pa obstale.

Potresni sunki, ki pa niso bili tako močni, so se še ponavljali ob 11. uri 26 minut, ob 12. uri 27 minut, ob 1. uri 30 minut (ta je bil zopet jako močan) in ob 5. uri 44 minut.

Tudi po drugih hrvaških krajih so čutili močne potresne sunke. Središče potresa je bilo baje gorovje Sljeme. V Cučerju sta cerkev in župnišče močno poškodovana, ena hiša se je podrla.

Včeraj smo dobili tudi poročilo, da so prvi potresni sunek nekateri tudi v Ljubljani prav dobro čutili.

Iz Zagorja ob Savi nam je prišlo poročilo: Dne 17. t. m. ponoči, približno ob 1/2.12. uri je bil tukaj čuti potres, kateri je trajal 2—3 sekunde v smeri proti jugovzhodu in severozahodu.

Tudi na Stajerskem se potres jako močno čutil. S Stajerskega smo dobili o potresu naslednja poročila:

Šmarje pri Jelšah: Dne 17. t. mes. ob 11. uri 17 minut zvečer smo tukaj čutili precej močen, kakih 8 sekund trajajoči potres. Smer od vzheda proti zahodu. Da bi bil kako škodo napravil, ni slišati.

Sv. Belfenk pri Središču: Od dne 17. na 18. t. m. nekoliko minut po 11/2. uri ponoči je bil močen potres od 5 do 10 sekund. Vzbudil je ljudi iz trdnega spanja. Čulo se je del časa klepetanje šip na oknih in tresenje zemlje. Na nekaterih hišah je počil obok. Bile je ljudi groza.

Vojsnik. V noči od nedelje na ponedeljek smo čutili tukaj mečan potresni sunek. Spremljalo ga je pedzemeljsko bučanje. Streslo se je ob 11. uri 15 m. ponoči.

Zreče, 18. dec. Ko so danes ljudje šli kšvitnicam, pripovedali so si, da so v minoli noči okoli pol dvanajste ure čutili potres; dopisnikov sosed je še bedel in je čutil zibanje sveta in čul klopotanje drevij.

Ljutomer. V ljutomerski okolici sta bila v noči od 17. do 18. t. mes. ob 11. uri 27 minut dva zaporedna potresna sunka.

V Mariboru in Celju so tudi čutili potres. V Gradcu je potresni sunek ljudi vzbudil iz spanja.

Dodatno se nam še poroča iz Zagreba: Ribari, ki so bili 17. t. m. ponoči na Savi, pripovedujejo, da se je za časa potresa Sava dvignila za okoli dva metra in pol nad normalno.

Štajerske novice.

Š **Ulom v davkarijo.** Iz Smarja pri Jelšan se nam piše: V noči od 15—16. t. m. so neznan tatovi vlomili v tukajšne davkarijo in odnesli uradnikom kakih 100 K.

Š **Pri požaru ponesrečila** je v Prezberku pri Radgoni hči kočarja Irgoliča. Ko je gorela domača koča, skočila je v ogenj, da reši svojo mater, o kateri je mislila, da je v koči. Dekle je zadel goreči tram, da se je zgrudilo. Prepeljali so jo v bolnico.

Š **Pri občinskih volitvah v Šuštanju**, ki se se včeraj vršile za drugi in prvi razred so Slovenci zmagali v drugem razredu z enim glasom večine, v prvem v živnem razredu so pa zmagali Nemci z 10 glasovi proti šestim slovenskim glasovom. Nemci izjavljajo, da so se pritožili, češ, da je volivna komisija črtala v II razredu tri nemške glasove, enega slovenskega pa „nepostavno“ pripustila k volitvi.

Š **Poštne vesti.** Poštni oficijal Karol Janesch v Mariboru in poštni asistent Alojzij Karba na Dunaju sta sporazumno zamenjala svoji mesti. Za poštne asistente so imenovani poštni praktikantje: Albert Kossler, Karol Dobršek, Maks Pürstl in Kristijan Zangger v Mariboru. Poštna pomožna uradnica gđ. Magdalena Lopan v Rogatcu je dobila poštarsko mesto 2 vrste v Križovcih. — Poštni kontrolor Ferd. Bärnreiter v Mariboru je imenovan za voditelja poštne in brzojavne šole za Sp. Štajersko v Mariboru.

Š **Samoslovenski napisi po občinah.** Š Štajerskega se nam piše: Nedavno sem v „Slovenca“ čital, da je okrajni glavar v Krškem razveljavil sklep občinskega odbora v Trebelnem, da se napravijo samoslovenski krajevni napisi. Go spodu okrajnemu glavarju bi svetovali, da si gre ogledat krajeve napise na Štajerskem. Tu imajo slovenske občine samo slovenske, nemške občine pa samonemške napise. Kljub temu, da je Spodnji Stajer bolj dvojezičen, kakor Kranjsko (ki je itak enojezična dežela), še ni nobenemu okrajnemu glavarju prišlo na misel na kak način reševati nemštvo, kakor krški okraj. glavar. Sploh pa ni potreba občinskega sklepa za napravo slovenskih napisov, to stori lahko župan sam. Tako delajo tudi na Stajerskem Slovenci in Nemci.

Š **Lep uspeh Slovencev v Št. Ilju na Štajerskem.** Doslej so bili v občinskem zastopu v Št. Ilju poleg enega Slovence sami nemškutarji. Dne 7. pa so Slovenci pridobili polovico odbora in imeli bi večino v zastopu, da se ni v prvem razredu zgodila nečuvna sleparija.

Š **Za župana na Vidmu** je izvoljen deseti župan g. Franc Ban, za prvega svetvalca pa g. Jakob Dolšak, c. kr. major v pokoju.

Š **Umrli** je v Mariboru sestra Filomena Apolonija Goznikar.

Dnevne novice.

„Pod Schwarzem“. To je zdaj stalna fraza v „Narodu“, ki nam vzbuja primerno veselost. Nekaj časa je bil vsega kriv Susteršič, potem je nekaj let nesil vso krivdo za liberalne nesreče ljubljanski škof, zdaj je pa — hvala Bogu — vsega kriv Teodor Schwarz. Če bi hoteli liberalci resnice povedati, bi morali reči, da so si vsega krivi sami, ker se, kakor sami v „Narodu“ priznavajo, stranka himavcev in ljudskih sleparjev, ki sklepa programe samo za goljušijo in se licemersko laže, kadar ji le kaže. Ker so liberalci take podle duše, zato propadajo. Liberalci zahtevajo zase tudi prekršenje zakona, če je treba, kakor dokazuje včerajšnji „Narod“, ki hoče, da se naj za Jesenice uperabi postava, kakršna je v Bukovini, ne pa tista, ki velja za Kranjsko. Kako smešno se „Narod“ postavlja proti Gautschu, kakor bi bil Plantan s svojim ponesrečenim govorom uničil ministrskega predsednika, in vendar se za strančico treh konfuznih ljudi, od katerih eden to pobija, kar drugi hvali, nihče več ne zmeni. Liberalci so samo od laži živeli že pod Heinem, in pod Schwarzom se estali ravno taki. Pod Schwarzem ali pod Weissom — ta protiljudska, lažniva, samo na svoje lastne interese misleča stranka se mora umakniti povsod poštenim ljudskim zastopnikom!

Socialni demokrat — Janez Klobasa. Strašno dolgo mota zadnji „Rdeči Praper“ kurja čreva svoje politične himavščine proti našemu listu, ker smo prijeli socialno demokracije v Ljubljani zavoljo njenega nastopa z ozirom na občinsko volilno preosnovo za njena dolga ušesa. On upije o podlosti, o infamiji, o jezuitičnem podlem obrekovanju, zraven pa piše: Razumemo, da je naše javno življenje že take zastrupljeno, da delujejo v nekih krogih samo še najmočnejši šlagerji. Zanj je dejstvo, da smo Luegerjanci in mi vedno bili zavezniki, pravzaprav udje enega telesa. Poleg te zanimivosti, ki jo samo beležimo, nas vprašuje tudi tole: Vi zahtevate vendar posvetno državo za papeža, zakaj pa ne napoveste Italiji vojske? Te skrivnosti pa vendar še ne razodenemo Hauswurstom „Rdečega Praporja“. Če smo mi naredili Luegerja za dunajskega župana, kadar smo mi hoteli, bomo pa tudi Italiji vojsko napevedali, kadar se bo nam zljubilo — brez dovoljenja „Rdečega Praporja“. Tako je, ljubi Janez Klobasa z rdečo ovrtnico!

Osebnost. Velečastiti g. župnik iz Sent Jurja pri Kranju Anton Kukulj, je srečno preстал nevarno operacijo v bolnišnici v Ljubljani. Bog daj, da bi kmalu okreval! Zate se priporoča vsem svojim sobratom v molitev.

— **Predavanje** o obdelovanju ljubljanskega barja z umetnimi gnojili je imel ravnatelj kmetijsko kemičnega preizkuševališča g. dr. Kramer v nedelje, 17. t. m., popoldne na Igu. Sešlo se je 130 pesetnikov, ki se poldrugournemu zanimivemu govoru sledili zelo pazno. Koncem govora se je blizo 40 novih udov oglasilo k društvu. Vseobčna zahvala poslušalcev je lahke prepričala g. ravnatelja, kako hvaležno polje si je izbral.

— **Skensani tatovi.** Pred nekaj dnevi nadomestovali so železniški delavci slabe telefonske in telegrafične žice z novimi; z Brezovice do Preserja so se pomikali in s seboj prenašali orodje in žico v kolače zvito. Ponoči pa so se priklizili tatovi in odnesli štiri kolesa žice v vrednosti 96 K s seboj. Hud udarec je bil to za telegrafičnega mojstra, ki je moral žice plačati. V tej jezi in skrbih poizvedoval je z žendarmierjo po storilcih tatvine toliko časa, da je res zasačil dva kolača pri Zalazniku z Zibnice. Zalaznik je bil klican pred sodnijo, kjer je bil kaznovan s trimesečno kaznijo in plačal dosti stroškov. V sled to kazni pleplašeni drugi neznan tatovi pa so prinesli včeraj ostalo žico ob železniško progo, kjer jo je našel železniški čuvaj Fr. Remžkar. Tako bo oškodovan telegrafični mojster predal žične kolače železnici nazaj in bo s tem neškodovan.

— **Cudna bolezen** se razširja, kakor se nam piše, po ljubljanski okolici. Bolnika muči dva dni vročina, nato se zgrbanči vrat v bulo, katera je takorekoč že znamenje smrti, ker po tej skoro vsak umrje. Neverjetno velike ljudi na ta način umrje. — Tudi druge bolezni, kap, posebno mrtvoudi napravljajo med ljudstvom bojazen in dosti žalosti vsled smrti v posameznih obiteljih.

— **Iz Cola nad Vipavo** se nam piše: Posledajo nedelje po Binkošti smo imeli pri nas veselico Katoliškega izobraževalnega društva v društveni dvorani, katera se je dobro obnesla in katere čisti dobiček je namenjen za društveno knjižnico. Najprvo so nastopili dobro izveščani domači tamburaši, potem domači pevski mešan zbor, potem igrokaz in končno tombola. Vse se je vršilo pod vodstvom našega vse časti vrednega in neumorno delavnega gosp. župnika, kateremu v prvi vrsti srčna hvala za njegov veliki trud in požrtvovalnost. Pozabiti pa tudi ne smemo naših dobrih mladencev, moč in deklet, kateri se niso ustrašili ne dolge poti, ne slabega vremena in so vneti za prid našega društva tako radi hodili k vjam in tudi pokazali, da so se res učili. Naj jim bo torej tem potom izrečena srčna zahvala. Ob enem pa tudi hvala vsem udem in neudom, ki se pomagali s tem, da so se udeležili veselice. Pokazali so s tem, da ljubijo naprave, katere se za izobrazbo ljudstva.

— **Izpred okroglega sodišča v Novem mestu.** Miha Kvartuh, Janez Sedec iz Sebenja vasi in Jože Pugerž iz Meženega so dobili vsak po 7 dni, ker so dali denar mladim fantom, da so pobegnili v Ameriko, še predno so odslužili vojaška leta. — Karolina Strehovec je bila obsojena na 14 dni zapora, ker je prodala svojo zadolženo trgovino in tako priprala upnike ob denar. — Lucija Hostnik iz Kriške rebi je bila obsojena zaradi goljušije na 14 dni zapora. — Vsled tatvine je obsojen hlapec Jožef Mavser na 6 mesecev.

— **Dunajski občinski svet** je dovolil nemškemu „Schulvereinu“ prispevek 4000 K. To je najodločnejše obsodbe vredno. Če Dunaj tako nastopa proti Slovencem, tedaj naj se ne pritožuje, če se avstrijski Slovani ne morejo ogreti zanj, ki bi moral stati na stalšču enakopravnosti. ake bi bil hotel biti upoštevan kot pravo avstrijsko središče. Ojgovor slovenskih mest mora biti, da tem bolj podpirajo slovenska prosvetna društva.

— **Varnost v Trstu.** Malokdo, ki nesi seboj kake večje vsote denarja je v Trstu varen pred drznimi napadi. Nedavno je pet meških napadlo v ulici Petronio ob belem dnevu gđ. Terezijo Köllner in ji hotelo iztrgati iz rok denarnico, kjer je imela shranjenih 20 K. Gdš je jela klicati na pomoč, nakar so napadalci zbežali. Policija je zaprla doslej le enega m d njimi, nekega Oskarja Peteana. Mož je Tržačan, težak. — Tržaški tatovi v lomilci ne mirujejo. Vlomili so pri Edvardu Calo, ki trguje s piškoti in testeninami. Iz blagajnice so pokradli nad 8000 kron.

— **Nova iznajdba Srba.** V Bruselju je iznašel Srb Vladislav Marinković sistem, po katerem bo mogla dobiti lokomotiva tudi v največji brzini kontraparo.

— **Wolf v Trstu.** Danes je v gostilni „Eintracht“ v Trstu nemški politični shod na katerem govori posl. Wolf.

— **Nova vrtnica.** Japonskim vrtnarjem se je posrečilo vzgojiti vrtnico, ki je pod solčnimi žarki rdeča, v senci pa bela.

— **Iz Bele krajine.** Nedavno je bilo čitati v „Slovenca“, da je neki M tličan pri c. kr. davkariji baje plačal precejšnjo vsoto denarja, a brez potrdila, oziroma pobotnice. Dobil je zopet opomin, naj plača isti dolg. Dasi se izgovarja, da je že plačal, ne bo najbrže nič pomagalo in bo moral še enkrat plačati. Pri tem sem se spomnil, s kake veliko lahkomišljenostjo ali morda preveliko zaupnostjo naši dobri ljudje izročajo razne denarje c. kr. notarjem — tudi brez pobotnice ali potrdila. Nedavno je umrl v Črnomlju nanaglomota notar dr. Julij Guštin. Ker je umrl tako nagle smrti, je zapustil, kot se sploh govori, vse v največjem neredu. Ljudje ga kolnejo, ker imajo zdaj veliko nepotrebnih potov, sitnosti in stroškov, in kot se sliši, tudi denarno zgube, ker se mu izročali razne denarje — brez pobotnice ali kakega potrdila. Ali se ne bi lahko malo bolje pazilo na to, da se ne bi po nepotrebnem ljudje begali?! Ali nimajo notarji nikakega nadzorstva? Se nekaj. Kakor znano, sta lansko leto kupila graščino na Krupi bogati Dako Makar iz Metlike in njegov zet Julij Mazelle iz Gradaca. A nesreča je hotela, da je Makar kmalu potem umrl. Ostal je torej gospodar Mazelle sam. Ta pa je začel takoj z razprodajo vsega graščinskega posestva. A dasi, kakor se sploh govori, še sam ni na čistem glede graščine, ker je graščino plačal večino ranjki Makar, vendar se je že velik del posestva na drobno razprodal. A kako se predaje? Vsak, kdor kupi, mora takoj plačati celo kupnino, a brez kupne pogodbe, brez odpisa in prepisa itd. Ali so morda od kake kupnine plačani odstotki pri davkariji? Saj se mora v osmih dneh vsaka kupčija prijaviti pri davkariji. Ljudje so v skrbah zaradi denarja, ki so ga dali iz rok. Čuje se, da bodo še velike pravde z Makarjevimi dediči, a pri tem prav lahko pridejo v nesrečo oni lahkomišljeni ljudje, ki so že plačali tisočake za svet, ki pa še ni njihov. Dobro bi torej bilo, da bi se ta stvar malo pojasnila, da se ljudje pomirijo.

Crnogled.

— **Izjava.** Nemilo me je dirnila notica, ki jo je prinesel v svoji številki z dne 10. novembra t. l. „Slovenec“ o meni. Dne 4. novembra t. l. bila je nemreč priobčena v „Slovenskem Narodu“ žaljiva notica o nekaterih ljubljanskih duhovnikih, in v zgoraj navedeni številki očital je potem „Slovenec“ meni, da sem jaz povzročil to žaljivo notico in da spleh nosim v uredništvo „Slovenskega Naroda“, kar izvem v družbi svojih stanovskih gg. kolegov. Te očitanje, ki ne ustreza resnici, me je zelo zabolelo. Zatrjujem, da nisem v prav nikaki zvezi z uredništvom „Slovenskega Naroda“ in da tudi zgoraj označene, od njega priobčene žaljive notice povzročil nisem. Ivan Vrhovnik, trnovski župnik. — Opomba uredništva: Glede na to izjavo gospoda župnika, o kateri resničnosti ne dvomimo, ne vzdržujemo svojih trditve v predmetni notici.

— **Glavna skupščina „Matice Hrvatske“** je bila 17. t. mes. v Zagrebu. Skupščina je bila mirna, ker se je „naprednjaki“ niso udeležili. Tajnik dr. Radč je glede zveze med „Matico Hrvatsko“ in „Slovensko Matico“ poročal, da je „Hrvatska Matica“ odgovorila „Slovenski Matici“. Tajnikovo poročilo o tej tečki se nadalje glasi: „Prvi predlog „Matice Slovenske“ o zamjenitem izdavanju beletrističnih djela bio je vrlo kompli-

ciran i teške prevediv. Predložila „Matica Slovenska“ jednostavniji predlog, naša će „Matica“ rado na nj pristati.“ — Za predsednika „Hrvatske Matice“ je bil izvoljen gospod Arnold, v odbor pa gg.: dr. Stjepan Bosanac, dr. Ante Radić, dr. Nikola Andrić, dr. Dane Gruber in dr. August Harambašić.

— **Iz Beograda** poročajo, da se je pisatelj in igralec Miloš Cvetić ponesrečil. Neki voz ga je s tako silo podrl na tla, da je Cvetić umrl.

— **Bolgarski učitelji v štrajku.** V Plevno je bila sklicana uradna učiteljska skupščina. Učiteljstvo se pa skupščine ni udeležilo. S tem je opozorilo ministrstvo, naj se uredi pravne razmere učiteljstva. Po Ljubljani — Plevna.

— **Iz Novega mesta** se nam piše: Cisti dohodek d. brodelnih predstav „Brata Martina“ dne 2. in 8. t. m. v Novem mestu znaša 300 K, kateri se je porazdelil za dijaško kuhinjo 150 K, dijaško podporno društvo 100 K in družbo sv. Cirila in Metoda 50 K.

— **Podržavljenje severne železnice.** Načelnik železniškega ministrstva sekcijski načelnik Wrba je izjavil v petek opavskemu poslanstvu, da vlada ne namerava uvrstiti severne železnice med druge državne železnice, marveč zastopa stališče, da se ta prega obravnava kot samostojni davčni objekt, dokler ne poteče stara koncesija. Vlada namerava predložiti zbornici predlog o podržavljenju severne železnice že meseca januarja.

— **Električna železnica Trst-Občine** podaljša z dovoljenjem ministrstva svojo progo do nove openske postaje drž. železnice.

— **Za splošno in enako volilno pravico.** Občinsko starašinstvo v Ajdovščini je v svoji redni seji dne 13 t. m. soglasno sklenilo peticijo na namestništvo glde splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice za državni in deželni zbor.

— **Papir se podraži.** Tvorilčarji so sklenili podražiti papir, ker so se za papir potrebne sirovine tudi podražile.

— **V Krškem** se je ustanovila „Farna knjižnica“. 8. t. m. popoldne je bil ustanovni občni zbor. Udov bo kmalu več kot sto. Tudi „Cebelica“ začne nabirati in učiti varčnosti.

Književnost in umetnost.

* **O Medvedovih „Poezijah“** je prinesla „Laibacher Zeitung“ dobro premišleno oceno, v kateri naglašajo globoke vsebine teh poezij, ki jo povzdiguje visoko nad običajnim modernim pesništvo. O tem velevažnem literarnem pojavu izpregovorimo obširneje v jutrišnji številki.

* **Pesem: Bolesnik-kočač**, ki jo je uglasbil Lajovic, so peli 13. dec. v Sarajevu pri koncertu, ki ga je priredilo „Pjevačko društvo“ pod vodstvom g. arhitekta Jos. pl. Vancaša. To društvo tudi sicer skoro na vsakem svojem koncertu proizvaja kako slovensko skladbo.

Ljubljanske novice.

Ij **Zanimivo predavanje.** Danes zvečer točno ob pol 8. uri bo v prostorih „Slov. kršč. soc. zveze“ zanimivo predavanje „O potovanju Sir Humphry Daryja po Kranjskem“. O tem možu, ki je proslavil lepoto naše demovine, se je desl j malo čulo, tembolj bo torej zanimal sestavek gosp. V. Steske o tem znamenitem možu. „Slov. kršč. soc. zveza“ z današnjim večerom uvede tudi nekaj novega. Pred vsakim predavanjem bo odslej kratka deklamatorična ali muzikalična produkcija, ali pa poučni eksperimenti iz raznih znanstvenih strok. Vstop vsakemu prost. K obilni udeležbi vabi odbor „Slovenske kršč. socialne zveze“.

Ij **Prodajalci znamk** imajo danes zvečer ob 10. uri sestanek v restavraciji Perles. Zahtevajo zvišanje odstotkov od predanih znamk.

Ij **Zgodovinska slika** se vidi pri nekem tukajšnjem starinarju. Slika je zelo velika, slikana na platno ter stara gotovo 150—200 let. Predstavlja nekdanji Bistriški samostan. Kako je neki došla ta slika k starinarju?

Ij **Slovensko gledališče.** Iz pisarne „Dramatičnega društva“ se nam javlja. Jutri, v sredo, dne 20. decembra se predstavlja igrokaz „Carjev sel“ v sredo radi tega, ker je intencija nemškega gledališča odstopila enega svojih večerov v mescu januarju 1906. intencanci slov. gled. proti temu, da je poslednja odstopila večer 22. decembra prvi. Meseca januarja 1906 pride gostovat na slov. gledališče imeniten gost, kateri pa je zahteval za svoj nastop dva zaporedna večera. Intendanca sl. gled. uprizori igrokaz „Carjev sel“ nalašč sedaj, ker je taisti takorekoč aktuelen, ker vladajo v širni Rusiji baš sedaj iste razmere, ker je

događajo slične revolucije, kakor v času, v katerem se vrši dejanje igrokaza. Igrokaz „Carjev sel“ je krasno opremljen, jako slikovit — zelo pedoben igrokazu „Potovanje okoli sveta“. Obadva igrokaza sta prirejena po jednakoimenskih romanih pladorskoga in genialnega romanopisca Jul. Verneja.

I) Dva stara tatova izpuščena iz prisilne delavnice. Včeraj je bil izpuščen iz prisilne delavnice 54 letni dninar Silvester Hrovat iz Breznice na Gorenjskem, kateri je radi hudodelstva tatvine obsedel v raznih zaporih 25 let in 3 tedne. Bil je sedaj že drugi v prisilni delavnici iz katere je bil enkrat pobegnil. Dalje je bil izpuščen 30letni tat Beltežar Krug iz Sv. Andreja pri Briksnu. Ta je bil petkrat kaznovan zaradi hudodelstva vloma in je petkrat pobegnil, a imel je to smolo, da je bil vsakokrat prijet. Ob hudodelca je policija daktilos kapirala in juh rustila fotografovati.

Ij Vlom. Danes ponoči so vlomili neznan tatovi v Lassnikov pod pod Rožnikom in mu odnesli kakih 300 kg ravno omlačenega rdečega fižola, vrednega okrog 70 K.

Ij Ljubljansko Kredit. banko ogoljufal. Pred porotniki v Splitu je bil obsojen blagajnik neke Raiffeiseneve posojilnice Peter Kernič na 4 in pol leta ječe, ker si je prisleparil 32000 K. Ogoljufal je tudi podružnico ljubljanske kreditne banke v Splitu.

Ij Javna vinska pukušnja v tukajšnji deželni vinski kleti bo pojutrisnjem t. j. v četrtek, dne 21. t. m. od 7.—9. ure zvečer. Sedaj je v kleti čez 30 raznih vinskih vzorcev iz raznih kranjskih vinorednih gorih.

Ij Klobuk zamenjal je nekdo pri predvčerajšnji božičnici tiskarjev v „Narodnem domu“. Prinese naj ga v „Katoliško tiskarno“, kjer dobi svojega nazaj.

Ij Slovensko planinsko društvo priredi v soboto dne 23. decembra ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ počudno zabavni večer, na katerem bo pridal gospod profesor Jakob Zupančič iz Gorice o Gorjancih. Predavatelj bo svoje predavanje oživil z reminiscencami o znanih Trdinovih bajkah in povestih o Gorjancih.

Ij Voziček odpeljal. Dne 16. t. m. je odpeljal neznan starič mešarju Jožefu Ocvirku dvokolesni, zeleno barvan voziček, vreden 20 K, katerega je imel v Solškem drevoredu.

Ij Tatvina. V soboto zvečer je bila ukradena iz veže v Beethovenovih ulicah št. 3 svetilka, vredna 4 K in brisača, vredna 6 K. Tatvine so sumljivi berači.

Ij Izgubila je neka deklica par belih nogavic zaznamovanih s K. H. Ker nogovice niso njena last, se najditelj prosi, da odda nogavice na magistratu.

Ij Čegava je obleka? Pretečeni teden je spravila neka ženska v neki tukajšnji trgovini zavitek meške obleke in se še sedaj ni vrnila. Zavitek se sedaj dobi na magistratu.

Razne stvari.

Najnovejše.

Morilec matere opreščen. Tovarniški delavec Janez Schwingersbauer je bil sejen te dni v Dunajskem Novem Mestu. Ustrelil je svojo mater in s strelji je ranil svojo ženo. Zaradi hipne blaznosti je bil večje kazni oproščen, samo zato, ker se je poslužil protipostavne orožja, mora plačati 10 K denarne globe.

Veliko peneverjenje se odkrili v Lvovu v tobačni tovarni. Že več let so kradli delavci v sporazumu s pazniki tobak, zavitke za cigarete in zabojčke. Škoda znaša dva do tri milijone kron. Vrh se preiskava; osem delavcev so do sedaj zaprili.

Ustrelila sta sena Dunaju 19letni strojni ključar Prake in 18 let stara delavka Hermína Scheinböck.

Iz brzojavk.

Dunaj. Govori se, da posl. Skene postane tajni svetnik vsled zaslug, katere si je pridobil za spravo med obema nasprotnikoma v moravskem dež. zboru.

Pariz. Na Spanskem so zasledili veliko goljufij pri kolekovanju drž. papirjev. — Država je ogoljufana za 36 milijonov peset.

Dunaj. V včerajšnji seji drž. zbora so interpelirali posl. Spinič in tovariši radi razmerja med Hrvati in Italijani v puljskem obč. odboru. Posl. Berks in tovariši so interpelirali ministrskega predsednika v zadevi premestitve skupnega finančnega ministra v Budimpešto.

Telefonsko in brzojavno poročila.

Budimpešta, 19. decembra. Pred današnjo sejo ogrske zbornice je predsednik zbornice Justh imel daljši pogovor s Szellom in Andrássyjem. Szell je prišel v zbornico Fejervarija pa ni bilo. Pred zbornico je bila zbrana velika množica, bilo je vse

mirno. Izvršene so bile zele obširne varnostne priprave. Tik pred sejo je prišel v zbornico ministerjalni uradnik ter izročil predsedniku Fejervarijevo pismo, kateremu je bilo pridejane vladarjevo lastnoročno pismo. Galerije so bile natlačene polne. Ob pol 11. uri je predsednik otvoril sejo. Ministrov ni bilo v zbornico. Predsednik je dejal: „Fzm. baron Fejervari mi je izročil neko pismo, kateremu je pridejan kraljev reskript, ki odgodi zasedanje do 1. m. a. r. c. a. Velik ropot. Klici: „Skandal, sramota“. Nato je bil predčan kraljev reskript. Pri besedah s katerimi vladar zbornici izreča svoj „kralj. pozdrav“, so se posl. krohotali in upili: „Hvala lepa za pozdrav!“ Nato je vstal graf Apponyi in v daljšem govoru protestiral proti odgojenju, tudi Tisza je v imenu liberalne stranke protestiral proti odgojenju in se pridružil Apponyjevemu protestu. Soc. demokratski poslanec je zahteval, naj zbornica dalje zboruje. Zbornica je po teh govorih soglasno sprejela Apponyjev predlog, s katerim se protestira proti odgojenju ter se popolnoma mirno razšla. Vse to je napravilo vtis, da je bil ves ta nastop skupne naprej dogovorjen. Tudi magnatska zbornica je po protestu proti zopetnemu odgojenju vzela kraljev reskript na znanje in se mirno razšla.

Budimpešta, 19. dec. Danes je Fejervari v časopisju priobčil svoj volivni načrt. Parlamentu ga še ni predložil. Po tem volivnem načrtu ima volivno pravico vsakdo, ki je že dopolnil 24. leto in je najmanj 10 let ogrski državljani ter je tudi lahko voljen vsakdo, ki ima te pogoje in je zmožen zadostiti tečki, da je mažarščina državni jezik.

Dunaj, 19. decembra. Pogajanja za podražavljenje severne železnice so se danes povoljno zaključila.

Dunaj, 19. dec. Gesposka zbornica je danes odebrila od drž. zbora sklenjene predloge.

Dunaj, 19. decembra. Iz Skadra (Skutari) se pereča o strašnih dogodkih. Mesto je v plamenu.

Dunaj, 19. decembra. Poštar Julij Kranj je aretiran. Priznal je že, da je peneveril iz ročne blagajne 40.000 do 50.000 K, dolže ga pa še, da je peneveril na škodo nekega privatnika 80.000 K.

Dunaj, 19. decembra. Zdravje nadvojvode Otona je nekoliko boljše.

Praga, 19. dec. Strankarski shod češke socialne demokracije se vrši v Pragi 25. t. m.

Pulj, 19. dec. Avstrijsko brodogradje, ki je demonstriralo proti Turčiji, se še tekom tekočega tedna vrne sem.

Trst, 19. decembra. O avtomobilni nesreči na Krasu se poroča: Avtomobil je vodil 32letni kovač Rudolf Divacca, ki je vzel seboj krčmarja Ivana Majena iz Stori in strežaja polkovnika Wagnerja, Ivana Melca. Melec je ubit, Divacca je strahu onemel, Majcen je lahko ranjen. Avtomobil je bil Cutofontijev, ki se je pripeljal z Divacco v Sežano, da gre na lov, Divacca pa se je med tem sam polastil avtomobila in vozil 45 klm. na uro.

London, 19. decembra. V Sangaju so bili veliki izgredi proti tujcem. Kitajci so napadli prodajalnice policijske postaje in jih porušili. Kitajcev je mnogo ranjenih, 20 ubitih. Od inozemcev sta dva ubita. Posebno hudi se bili izgredi proti Amerikancem in Angležem. Amerikanske križarice so odplule proti Kitajski.

Bruselj, 19. decembra. List „Le Soir“ je izvedel, da je odrejena v aferi Dreyfus nova razprava, ki se v kratkem vrši.

Moskva, 19. t. m. Poštini in brzojavni uradniki zopet redno delajo, tudi garnizija je mirna. V trdnjavi Bobrznysk se je uprla ondotna stotnija. S trdnjave vihra rdeča zastava. Vojaki so aretovali poveljnika in groze, da bodo streljali na mesto.

Peterburg, 19. dec. V Batumu je velik upor. Ruske čete so v trdnjavi obkoljene od vstaških mahomedancev, ki so tudi po cestah zabarikadirani. Bazar je pogorel. Čete so oddale na vstaše več salv, a se bile primorane z velikimi izgubami se umakniti v trdnjavo. Ceste so polne mrtvecev.

Peterburg, 19. decembra. V baltičkih provinciah je položaj jako resen. V Rigi so carju zvesti vojaki obkolili 200

upornih vojakov, katere je pa pozneje občinstvo oprostilo. Vest, da bi med Rigo in Peterburgom zopet vozili vlaki, ni resnična. Poizkus, da bi vozili vlaki z vojaškim spremstvom, se je ponesrečil, ker so uporniki na raznih krajih razdrili tir. V Peterburg prihajajo iz teh krajev begunci. V okolici Libave in Rige so se vršila strašna hudodelstva. Kmetje se mnoge castnike popolnoma pohabili.

Peterburg, 19. decembra. Iz Rige poročajo: Danes je v Rigi zopet mir. Generalna stavka, ki je trajala brez nasilstev 4½ dne, je končana, vse se vrši, kakor navadno. Vesti o požigih v Rigi je pripisati velikim nemirom in požigom v provinci, kjer se je zgodilo mnogo umorov in kjer je mnogo posestev in gozdov popolnoma razdejanih.

Peterburg, 19. decembra. (K. u.) V Tukumu je bila poražena stotnija dragonskega švadrona. 30 mož in en podpolkovnik je padlo.

Peterburg, 19. decembra. Nad okrajem Saovalski je proglašeno vojno stanje.

Peterburg, 19. decembra. Carjev ukaz določa, da vsi ruski vojaki debe boljše hrano in plačo, gorke odeje, perile za postelje in milo.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetovi	Meša	Podoba v 24. urah v mm
18. 9. zveč.	745.6	-1.3	sl. svzh.	obl.	
19. 7. zjut.	746.0	-3.7	sl. jzah.	del. jasno	0.0
19. 2. pop.	745.0	0.0	sl. jvzh.	obl.	

Srednja včerajšnja temp. 1.0°, nerm. 1.8°.

Zahvala.

Za vse izraženo sočutje in sožalje ob nenadni smrti našega nezabnega soproga, oziroma očeta, starega očeta, tasta, strica in svaka, gospoda

Martina Siča

c. kr. kancelista v p.

za darovanje prekrasnih vencev in za mnogobrojno spremstvo k večnemu počitku izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo, zlasti se zahvaljujemo gosp. ravnatelju dr. Požarju, gospod. M. Wessnerjevi, vsem učiteljskemu osebju, gospicam gojenkam višje dekliške šole in gospicam kandidatinjam trgovnskega tečaja kakor tudi vsem gg. uradnikom.

2578 Rodbina Sičeva

Whittickov novi stroj za pletenje

4—1 prodaja za smešno nizko ceno 2576

Kolouszek, Gorica, Trigemina 18.

Alma bar. Veczay

v Gradcu izjavlja; zelo učinkujoče in izbornega 2371 okusa je H 5

železnato vino

G. Piccolija, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani, Dunajska cesta.

Polliterska steklenica velja 2 K in se vnanja naročila točno izvršujejo.

Ravnokar so izšle:

Anton Medved:

„POEZIJE“.

Založila Katol. Bukvarna.

Cena: broširane K 3-80, elegantno vezane K 5—, po pošti 30 vin. več.

Razglas.

V šolskem poslopu v Kranjski gori je izvršiti nov strop 21 proračunjen na 1100 kron. Načrt je navpogled v občinski pisarni. Ponudbe naj se vpošljejo do dne 1. januarja 1906 na krajni šolski svet.

Krajni šolski svet Kranjska gora, 16. decembra 1905.

Ivan Petrovčič.

Lepa in primerna

božična in novoletna darila

kakor: ure, veržice, zapestnice, broške, obeske, uhane, tudi z brilantnimi kamni itd. priporoča po prav nizkih cenah v veliki izbi

H. Suttner, urar in trgovec v Kranju.

Cene nižje kakor povsod. Švicarske ure, najfinjših slovečih znamk, katere imajo priznanje po celem svetu, so po najnižjih cenah vedno v zalogi.

Prosim, naročite veliki novi cenik, kateri se pošlje zastoj in poštne prosto.

Državni zbor.

Dunaj, 18. dec.

Današnja seja je jako slabo obiskana in komaj sklepčna. Mnogi poslanci so odpotovali že v soboto. Navzlic temu je bila današnja seja jako živahna.

Manipulacijske pristojbine.

Železnično ministrstvo namerava zvišati manipulacijske pristojbine, da pokrije višje izdatke za uslužbenca. Vsled tega so poslanci Peschka in tovariši nujno predlagali, naj zbornica sklone, da se to zvišanje ne dovoli. Ta predlog je utemeljeval Peschka z razlogi, ki so utemeljeni. Višje pristojbine bi zadele poljedelstvo in gozdarstvo, podražila živila in krmo in škodile vobče trgovini z domačimi pridelki. V istem smislu je govoril poslanec Günther, ki je tudi grajal žel. upravo zaradi pomanjkanja potrebnih vozov. Zbornica je odobrila predlog, dasi se je vlada izjavila proti njemu.

Nemci med seboj.

Vsenemški poslanec Kittel je nato utemeljeval nujni predlog, naj se vsi predlogi in prešnje za zboljšanje žalostnih razmer kmečkega prebivalstva izročijo poljedelskemu odseku, ki naj v najkrajšem času izdela potrebne zakone. Takih predlogov je nad 200. Med govorom poslanca Kittla je nastal večkrat velik krik. Imenovani posl. Peschka je vodja nemških agrarcev na Češkem in obenem političen nasprotnik Vsenemcem. Ti pa so v razpravi očitali Peschku in njegovim somišljenikom, da so vladni agrarci. To je dalo povod krikom in prepiru med nemškimi poslanci, ki so eden drugemu metali psovke v brk. Najglasnejši je bil Schönerer. Pri tej priliki so si skočili v lase posebno pristaši Wolfve in Schönererjevi. Posl. Iro, pristaš Schönererjev, je očitil Peschku in Wolfvim pristašem, da v njihovi „gospodarski zvezi“ ni vse v redu itd. Odgovarjala sta mu med vednim krikom Peschka in Kasper. Slovanski poslanci so se seveda smijali vzpričo tega strastnega prepira.

Poljedelski minister Buquo je odgovarjal posl. Kittlu, ki je trdil, da vlada pri obravnavah o novih trgovinskih pogodbah ni varovala avstrijskih koristi.

Zbornica je končno pritrdila predlogu, naj vlada čimprej predloži zbornici načrte zakonov, ki odgovarjajo zahtevam poljedelskega prebivalstva.

Adjuti.

V smislu zakona z dne 15. aprila 1873 sme vlada novincem, aspirantom in praktikantom v državni službi, ako dokažejo višjo izobrazbo, dovoljevati adjute v znesku 500 do 600 gld. na leto, ostalim pa 200 do 400 gld. Glede avskultantov pa določa zakon, da jim vlada mora dajati adjute v znesku 500 do 600 gld.

Dne 18. dec. 1901 pa je poslanska zbornica sklenila, da se zvišaje adjuti avskultantom, in sicer naj avskultant od dneva imenovanja dobiva 1600 kron na leto, po dveh letih sodni službi pa 2000 kron. Za pravne praktikante je zbornica določila adjute po 1000 kron; število teh praktikantov z adjuti ne sme presegati petine v dohodnem višjesodnem okrožju zistemizovanih mest za avskultante. Gosposka zbornica pa je 1. 1903. bistveno premenila sklep poslanske zbornice. Nato je justični odsek izdelal nov načrt, ki določa: Novincem, aspirantom in praktikantom z višjo izobrazbo sme vlada dovoliti adjute po 1000 ali 1200 kron, drugim po 400 do 800 kron;

avskultantom pa mora vlada dajati adjute po 1400 do 1800 kron itd.

Ta načrt je ležal nad dve leti nerešen. Referent dr. Schücker je mejtem umrl in vlada je sama že z novim letom 1904 izdatno zvišala adjute, ki se povprek višji, nego jih predlaga justični odsek. To odisejo sta danes predavala zbornici novi peročedevavec Hruba in voditelj justičnega ministrstva dr. Klein. Poslanec dr. Goetz vled tega predlaga, naj se načrt vrne odseku, da ga popravi v dogovoru z vlado. Ta predlog obvelja.

Državne podpore.

Zadnja točka današnje seje je bilo poročilo odseka za državne podpore vsled toče, požarov in drugih uim. O tej točki je mnogo let peroča dunajski poslanec Steiner, ki je jako spreten govornik in povsem nepristranski peročevalec. V svojem govoru je navajal, da je vlada od 1. 1897. izdala vsled uim 73.600.000 kron. Pritožbe pa so splošne, da so mnogokje te državne podpore le „politična vaba“, s katero si vlada pridobiva stranke ali posamezne poslance. Zato predlaga, naj vlada zbornici predloži natančen račun, koliko je država 1. 1904. razdelila podper v posam. deželah. Dalje je Steiner med živahnim odobravanjem predlagal, naj vlada že v bodočem zasedanju predloži načrt zakona, po katerem morejo posamezne dežele vpeljati prisilno zavarovanje proti požarom. Izrazil je še več zahtev kmečkega prebivalstva, ki naj jih vlada upošteva. Zanimive so tudi njegove sklepne besede, ko je rekel: Prosim vlado, naj pazi na to, da se udomači v ministrstvu za notranje posle bolj človekoljubni duh in netak, kakor je bil v navadi v nekikronovini. (Klici: Na Kranjskem pod baronom Heinom!)

Naj na tem mestu pripomnimo, kar je o tem govoril naš posl. Pfeifer v odseku. Rekel je:

Opozarjam vlado na ogromno škodo, ki so jo povzročile vremenske in druge nezgode prebivalcem kranjske dežele 1. 1905. Vsled vednih požarov je veliko premoženja izgubljenega, ker so pogoreli bili le za male vsote ali celo nič zavarovani proti požaru. Z ozirom na to, naj bi vlada predložila načrt zakona, s katerim se vpelje prisilno zavarovanje poslednjim proti požaru. Rešitev tega važnega vprašanja naj bi vlada pospeševala kolikor mogoče, saj je v proračunu za leto 1906, pri poglavju notranjega ministrstva vsota 5000 K kot četrti obrok za stroške pripravljalnih del in poizvedovanj o tem vprašanju in vlada ima že mnogo potrebnih podatkov na razpolaganje. Poleg požarov navajal je poslanec hude vremenske nevihte po leti, nate vedne deževje mesca oktobra in novembra, vrh tega pa še prerano zapadli sneg, ki je ogromno škodo povzročil na sadnem in gozdnem drevju. Vsled vednega deževja ni bilo mogoče spravljati poljskih pridelkov, ki so na polju poginili; tudi njiv ni bilo mogoče obsejati tako, da je mnogo njiv praznih ostalo. Tudi stelje ni bilo mogoče spraviti pod streho, nastilati se je moralo s slamo, ki služi živini za krmo. Nastati mora občutno pomanjkanje živil in krme. Volajšanje bude privolil je deželni zbor kranjski 20.000 kron podper v kljub svojim skromnim finančnim sredstvom, tedaj naj bi tudi država izdatno podperu naklonila po raznih uimah poškodovanemu prebivalstvu kranjske dežele.

V odseku je bil navzeč baron Hein kot novi referent za državne podpore in kazal, kakor bi rekel pokojni Pakiž, ledene-mrzlo srce. V zbornico ga ni bilo.

Koncem seje je podpredsednik poslanec želez veselo praznike in srečno novo leto. Kakor se čuje, se snide državni zbor okoli 20. prosinca.

Naročujte „Krščanskega detoljuba“!

V zadnji številki škofijskega lista lavantinske škofije beremo o „Krščanskem detoljubu“:

„Ustanovitelj tega za vse slovenske škofije nameravanega podjetja je bil neumorni delavni c. kr. profesor, g. Anton Kržič, ki je imel srečo, da je v osebi gospoda Mihaela Bulevca, špirtuala pri obč. gg. uršulinkah v Ljubljani, dobil temu listu zelo marljivega urednika. Z združenimi močmi sta izdala tudi že 10 životopisov najbolj znanih svetnikov patronov, potem celo vrsto zelo koristnih književnih daril za društvo, med katerimi naj omenim le knjižico „Ali znanš?“ ki je bila natisnjena že v 100.000 izvodih, ki obsega kratek izvleček iz katekizma. Ravno zdaj izide že 12 izdaja te knjižice, ki stane le 12 h in obsega vse najpotrebnejše molitve, ki so za vse slovenske škofije se spoznamo deločile. Knezoškofijski ordinarijat je z velikim veseljem vzel na znanje, da gg. katehetje lavantinske škofije zelo z veseljem segajo po teh poučnih in zabavnih spisih in jih razdeljujejo med pridne učence kot primerno darilo. Naj bi pred gg. ne samo temu društvu katol. detoljubov ne samo pomnežno pozornost posvetili, ampak tudi njihovi skrbi izročene krščanske matere nagnili in pripravili, da bi ta list naročile. Plačilo pri Bogu gotovo ne bude izostalo.“

Tako piše lavantinski škofijski list. List stane le 80 h; kdor se pa vpiše v društvo, plača letno 2 kroni, kot nagrado pa dobi list s prilagami. Kako lepi sestavki o vzgoji otrok je že prinesel ta list! Koliko duhovnoav ga je že rabilo in jemalo iz njega lepih vzgledov. Toda list se mora razširiti in postati učitelj in svetovalac vsaki materi pri vzgoji njenih otrok. Matere ne morejo veliko brati, nimajo časa. Dajte jim torej v roke list, ki ima na malem prostoru toliko prelepih nauk. Ako dobi dobra krščanska mati ta list v roke, gotovo se jim bo priljubil in ga ne opusti nikoli več iz rok. Gg. katehetje pa večkrat povprašujejo, kje dobiti primernih in cenjenih daril za pridno dečo? Evo vam! Deset prilog je že izšlo, ki popisujejo življenje najbolj znanih svetnikov. Ali bi ne bile lepše in koristnejše darilo, če bi namesto običajne pedebice darovali eno izmed teh knjižic? Jedna knjižica velja od 6—16 h. Če bi jih pa velike skupaj naročili, bi se cena še prav znatno znižala. Za ceno ene podobice bi dobili celo knjižico. Kako primerno darilo tudi za god ali sv. Mklavža, ob koncu leta ena izmed teh knjižic! Ali naj jih le nekaj naštejemo? Šest-nedeljska pebožnost na čast sv. Alojzija; Obiskovanje presv. R. T. za prvoobhajance; Dobra spoved; Boj zoper lažljivost; Spodobno vedenje v šoli — v cerkvi; Sv. križev pot; Sv. Anton; Sv. Jožef; Sv. Frančišek Asiški; Sv. Frančišek Sol.; Sv. Roza; Sv. Neža; Sv. Marija Magdalena; Sv. Janez Ev.; Sv. Terezija itd. itd.

Naročuje se list, ki sam stane le 80 h, in pristopa se k društvu katol. detoljubov (letni prispevek 2 kroni) pri g. Mihaelu Bulovcu, nuskem špirtualu v Ljubljani. Marijan.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 18. decembra 1905.

Kolobeni papirji.	Dezar	Blago
4% majeva renta	99 50	99 70
4% srebrna renta	99 35	99 55
4% avstrijska krona renta	99 50	99 70
4% zlata renta	117 30	117 50
4% ogrska krona	95 —	95 20
4% posojilo dežele Kranjske	113 30	113 50
4% posojila mesta Spjjet	99 50	101 —
4% posojila mesta Zader	100 —	100 —
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 25	101 25
4% češka dež. banka k. o.	99 75	99 95
4% o. o.	99 75	100 —
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 45	101 45
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106 25	107 20
4% zast. pisma innerst. hr.	100 50	101 50
4% o. o.	99 90	100 —
4% o. o.	100 —	100 20
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99 50	100 50
4% obl. češke ind. banke	100 25	101 25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99 90	—
4% prior. dol. žel.	99 50	100 —
3% juž. žel. kup. 1/1.	313 90	315 90
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100 —	101 —

Srečke.	Dezar	Blago
Srečke od 1. 1860%	188 —	190 —
„ 1864	289 —	291 —
„ tizske	158 —	158 —
„ zem. kreditne I. emisije	289 —	297 —
„ II.	285 —	297 —
„ ogr. hip. banke	256 —	263 —
„ srbake a frs. 100 —	100 —	107 80
„ turške	143 90	144 90
Basilika	24 40	26 40
Kreditne	472 —	483 —
Inomoške	79 —	84 —
Krakovske	91 —	98 —
Ljubljanske	62 —	68 —
Avstr. rud. križa	50 85	52 85
Ogr.	32 —	34 60
Rudolfove	60 —	64 —
Salcburške	72 —	78 —
Dunajske kom.	525 —	535 —

Dezine.	Dezar	Blago
Južne železnice	116 10	117 10
Državne železnice	552 50	553 50
Avstr. ogrske bančne delnice	1629 —	1639 —
Avstr. kreditne banke	666 50	667 50
Ogrske	786 25	787 25
Živnostenske	246 —	246 50
Premogokop v Mostu (Brux)	660 —	666 —
Alpinske montan	496 50	497 50
Praške žel. ind. družbe	2405 —	2433 —
Rima-Murányi	511 50	512 50
Trbovske premog. družbe	271 —	273 —
Avstr. orožne tovr. družbe	558 —	562 —
Češke sladkorne družbe	151 50	153 —

Valuta.	Dezar	Blago
C. kr. cekin	11 33	11 38
20 franki	19 15	19 13
20 marke	23 54	23 62
Severeigns	23 96	24 04
Marke	117 725	117 925
Laški bankovci	95 75	95 95
Rublji	252 25	253 —
Dolarji	4 84	5 —

Zadruga gostilničarjev itd. v Ljubljani

razpisuje mesto

uradnika in sluge

pri svoji bolniški blagajni.

Prošnje z zahtevano plačo do 31. decembra t. l. načelnikstvu zadruge, Stari trg 19.

2554 3—2

Načelnik I. Tosti.

2291 30

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in ekskomptuje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

J.K. Ekskompt in inkasno menio. J.K.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje prednaje na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

J.K. Borzna naročila. J.K.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzigaja.

Promet s čeki in nakaznicami.

Izvrstno praženje kave električnim potom.

Z najpopolnejšo strojno napravo se kavna zrna pražijo popolnoma enakomerno in tako dobiva čist, dobrodišeč, okusen pridelek, ki je prijetnega učinka, pa ne proizvoda vročine. Posebni način, kako se kava praži, odpravlja vse škodljive tvarine, ki so nevarne živcem; tako pražena kava je plemenita pijača, ki pospešuje prebavljanje in zdravje.

Že en poizkus Vas takoj uveri o izrednih prednostih novega praženja proti zastareli metodi. Za praženje so odločilna tale načela:

1. Najpopolnejša naprava za praženje in najpopolnejši tehnični obrat. — 2. Najskrbnejše preizkušanje vseh kavnih vrst glede čistote in dobrote. — 3. Hitra prodaja, vestna postrežba z izbranimi vrstami, največji promet z majhnim dobičkom.

Prva ljubljanska velika pražarna za kavo

Karol Planinšek

Dunajska cesta

(postaja električne železnice.)

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

L. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih

stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih

glavnih. 18 150—184

Perilo za gospode, kravate,
žoki
Perilo za dame, čipke, krila,
nogavice
Garniture za kavo, brisače,
žepni robci

Naznanilo.

Svojim cenjenim odjemalcem si usojamo naznaniti, da počenši z današnjim dnevom gosp. M. Kadunc, postrešček v Ljubljani, ni več naš zastopnik, ter jih prosimo, da cenjena naročila na **drože** (Pressgerm) odslej pošiljajo **naravnost na nas**.

V bodoče računamo naše **najboljše**
drože samo K 1'20 za kg. — Poleg tega
si dovoljujem ponuditi vsem pekarijam naš
prolvoz v sladu (Bäckermalzmehl) po
80 vin. kg. **Vzorce** pošiljamo na zahtevo
brezplačno.

Žganjarna in tovarna za drože
Dvor (Höfl) pri Frežah, Koroško.

Strojnik

2514 **(mašinst)** 8 - 4
dobro izučen in izkušen, dobi službo pri
Blaž Zabretu v Britofu pri Kranju.
Plača po dogovoru.

Naravni dobri

brinjevec

2487 2 se dobi pri
L. Šebeniku v Sp. Šiški.

Novo istrsko vino

se pošilja natančno po naročilu:
muškat, belo vino, refošk,
teran. Specijelno belo vino za
sv. maše.

Prodaja po najnižijh cenah
Antonu Ferlan di Giorgio
Rovinj, Istra. 2186 24-16

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini, ka-
kor slavnemu občinstvu 2486 3

čebelno voščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe,
gospodom trgovcem voščene zavitke, kakor
 med

za prodajo v škafih po 15, 20, 40 kg težkih
prav poceni. Za čebelarje izvrstni garantirani
pitaneč v škafih po 5 kg & 60 kr, škafja
30 kr., pošlja se po pošti proti povzetju ali
predplačilu. Dobiva se med v satovji in pi-
taneč v škafih po 20–40 kg prav poceni.
Za birmo, Božič, Miklavža itd. prodaja se razno-
vrstna medenina na debelo in drobno.
Prodaja se tudi brinje, brinjevec liter gld. 120,
medene žganje liter 1 gld. lastni izdelek.
Kupuje se tudi vsaki čes med v panjih,
sodčkih, kakor tudi vosek in suho satovje
po kolikor morede visoki ceni.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno
in pošteno postrežl.

OROSLAV DOLENEC,
svečar in lector, trgovina z medom in voskom
Ljubljana, Wolfove ulice št. 10.

Gostilno, prodajalno

z gospodarskim poslopjem, z lepim velikim vrtom, z ledenico, s kegljiščem, po dogovoru tudi brez prodajalne,

odda takoj v najem

za več let lastnica **Olga Petsche** v
Starem trgu pri Ložu. 2557 (3)

**Velika zaloga
cerkvene oprave**

in električnih svetilk itd. Naročila se hitro izvršujejo. — Načrti in proračuni se po želji naročnikov naglo izvrše. Stari cerkveni predmeti se prenavljajo najceneje 2856 30-2

Veseloščitovanjem
L. Tratnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 27.
V izlozbi so velike, lepe **jaslice** (umetniško delo), za kako cerkev ali samostan.

Štev. 3044,
o. š. v.

OKLIC.

S tukajšnjim razpisom z dne 30. novembra t. l. št. 2778 na dan 21. decembra t. l. določena zmanjševalna dražba zaradi oddaje stavbe trirazredne **ljudske šole v Prečni** preloži se na dan

soboto, 30. decembra t. l.

ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju v Prečni.

Vsa druga določila gori omenjenega razpisa ostanejo v veljavi.

C. k. okrajni šolski svet Rudolfovo,
dne 15. decembra 1905.

Velespoštovanjem

Adolf Wagenpfeil

juvelir in zaprisež. cenilec.

2573 3-1

Le 5 dni!

Vsredo 20.decembra

V četrtek 21.

V petek 22.

V soboto 23.

V nedeljo 24.

**V Ljubljani največja
prodaja s s s
s s ostankov.**

Edino te vrste, najlepša priložnost za
božična darila.

Povodom te prodaje se bo radi **popolne opustitve trgovine oddalo okoli 10.000 ostankov**, obstoječih iz volnenega, zimskega in letnega blaga, iz blaga za gospode, barhentov, perila, žide, platna, nadalje vse drugo blago, kakor popolna obleka za gospode in dečke, hlače, zimske suknje, perilo za gospe in gospode, moderce, bluzne, jopice, paletot, krila, vezenine, posteljne odeje, pripadajočo opremo etc. etc. po do sedaj še neznano nizkih cenah.

Prodaja se vsak dan od 8.—12. in od 2.—6. ure.

Zaloga blaga A. PRIMOŽIČ
Ljubljana, Resljeva cesta št. 3.